

34. Satamalaitos

Yleiskatsaus

Toimintavuoden aikana tapahtui Suomen ulkomaankaupassa edelleen kasvua, joka meriliikenteessä tuonnin painotonnien osalta oli 12.0% ja viennin 7.4%. Helsingin sataman osalta vastaavat luvut olivat 2.1% ja 12.4%. Helsingin sataman ulkomaanliikenteessä tuonnin kasvun heikentyminen aiheutui öljyn tuonnin vähenemisestä 122 883 tn:lla eli 16.5%. Lukuun ottamatta vähäistä lannoitusaineiden tuonnin alenemista (n. 1 500 tn), muissa tuontitavararyhmissä tapahtui kasvua, joka yksikkötavaran osalta merkitsi 11%:n lisäystä.

Viennin suotuisa kehitys johtui erityisesti Helsingin satamaan liikennöivien ro-ro-alusten hyvistä linjaliikenneyhteyksistä, joita vientiliikkeet ovat yhä enenevässä määrin

tottuneet käyttämään. Niinpä ro-ro-alusten suorittamat kuljetukset olivat yksikkötavaran tuonnista ja viennistä toimintavuonna lähes 50%. Helsingin sataman osuus koko maan ulkomaisesta tuonnista meritse (23.8 milj. tn) oli 12.7% ja viennistä (11.8 milj. tn) 10.1%.

Kotimaan liikenteen tuonti väheni v:een 1972 verrattuna 13.4%, mikä johtui lähinnä hiekan tuonnin vähenemisestä 25.6%:lla. Myös öljyn tuonti väheni 8.9%. Helsingin sataman kotimainen vienti oli vain 22 140 tn. Joukkotavaraliikenteen väheneminen ei kuitenkaan merkinnyt sataman taloudellisen tuloksen heikkenemistä, vaan ylijäämää kertyi lähes 2.3 milj. mk edellisen vuoden 0.6 mmk:n asemasta. Helsingin sataman tavaraliikenteen kehitystä vv. 1970—1973 kuvaa seuraava taulukko:

	1970 Kasvu	%±	1971 Kasvu	%±	1972 Kasvu	%±	1973
Ulkomainen							
tuonti	3 089 576	— 7.4	2 860 773	+ 3.6	2 964 142	+ 2.1	3 026 660
vienti	780 937	— 4.0	749 332	+41.3	1 058 556	+12.4	1 189 440
Yhteensä	3 870 513	— 6.7	3 610 105	+11.4	4 022 698	+ 4.8	4 216 100
Kotimainen							
tuonti	2 606 133	— 6.4	2 438 872	+ 0.6	2 452 548	—13.4	2 124 777
vienti	42 773	+89.6	81 110	—61.2	31 491	—29.7	22 140
Yhteensä	2 648 906	— 4.9	2 519 982	— 1.4	2 484 039	—13.6	2 146 917
Kokonaisliikenne							
tuonti	5 695 709	— 7.0	5 299 645	+ 2.2	5 416 690	— 4.0	5 151 437
vienti	823 710	+ 0.8	830 442	+31.3	1 090 047	+11.1	1 211 580
Yhteensä	6 519 419	— 6.0	6 130 087	+ 6.1	6 507 737	— 2.2	6 363 017

Erityisen voimakas lisäys tapahtui matkustajaliikenteessä. Helsingin sataman kautta saapui tai lähti yhteensä 900 032 matkustajaa, joten matkustajamäärä osoitti yli 60%:n lisäystä v:een 1972 verrattuna.

Henkilökunta

Satamajohtajana toimi satamajoht. Keijo Tarnanen ja osastopäällikkönä kansliaosastolla siht. Sampsa Järvelä, kassa- ja tiliosastolla satamakamr. Paavo Jäntti, satamaliikenneosastolla merikapit. Eino Vihko, varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla varastoittoimen joht. Veikko Mielonen, nosturiosastolla nosturi-ins. Veikko Heinonen sekä satamarakennusosastolla satamarak.pääll. Veli Rahikainen.

Satamalaitoksen palveluksessa oli 31.12.1973 henkilökuntaa seuraavasti: virkasuhteessa 619, työsuhteessa kuukausipalkkaisia 176 ja tuntipalkkaisia 264. Henkilökunta jakaantui satamalaitoksen eri osastoille seuraavasti:

	Työsuhteessa			Yht.
	Virka-suh-teessa	Kuu-kausi-palk-kaisia	Tunti-palk-kaisia	
Kansliaosasto ¹⁾	9	4	—	13
Kassa- ja tiliosasto	46	9	—	55
Satamaliikenne- osasto	46	14	—	60
Varastoimis- ja lai- turihuolto-osasto	241	101	—	342
Nosturiosasto	232	1	—	233
Satamarakennus- osasto	45	47	264	356
Yhteensä	619	176	264	1 059

Henkilökunnasta oli miehiä 927 ja naisia 132.

Varastorakennukset, laituripituus ym.

Eteläsataman varastorakennusten lattia-ala oli kertomusvuoden päättyessä 96 475 m² ja Länsisataman varastorakennusten 101 205 m². Tammikuussa valmistui Länsisatamaan Valtamerilaiturin varrelle varastorakennus L7B, lattiapinta-alaltaan 8 800 m². Kertomusvuoden aikana purettiin Länsisatamasta vapaavaraston tontilla korttelissa n:o 20254 sijainnut puinen varastorakennus P, lattiapinta-alaltaan 460 m². Sörnäisten satamassa oli kaupungin omistamaa varastotilaa 12 900 m².

Kaupungin omistamien, vähintään 2 m:n syvyisten varsinaisten meriliikennelaiturien pituus oli kertomusvuonna 8 976 m, johon ei sisälly saaristoliikennelaitureita eikä rakennustarvikkeiden yms. purkamiseen tarkoitettuja laitureita, vaikka niiden syvyys olisi yli 2 m.

Vesialueita täytettiin satamarakennusosaston valvonnassa 92 130 m².

Kertomusvuoden päättyessä oli satamalaitoksella 73 laiturinosturia ja 84 haarukka-trukkia.

Satamaliikenne

Kertomusvuoden aikana jatkui liikenne läpi talven. Jään muodostus oli normaalia hitaampaa, joten kaikki satamanosat olivat jäässä vasta 11.2.1973. Liikenteen suhteen ei koko talvena ollut väyläkohtaisia rajoituksia. Satama oli täysin jäätön 4.4. Talvi oli kertomusvuonna jäätalvena normaalia helpompi.

Satamaan saapui kertomusvuoden aikana 6 622 (ed.v. 6 295) alusta, joiden nettovetomäärä oli 7 908 338 (6 187 383) rek.tn ja sieltä lähti 6 620 (6 294) alusta, joiden nettovetomäärä oli 7 907 419 (6 184 303) rek.tn. Kertomusvuonna saapui siis 327 alusta enemmän kuin edellisenä vuonna, nettovetomäärän osoittaessa 1 720 955 rek.tonnin eli

¹⁾ Satamajohtaja mukaan luettuna.

34. Satamalaitos

27.8%:n lisäystä. Lähteneiden alusten lukumäärä kasvoi vastaavasti 326 aluksella ja vetomäärä 1 723 116 rek.tonnilla eli 27.9%.

Helsingin satamassa käyneiden alusten lukumäärä ja nettovetomäärä vaihtelivat kuukausittain seuraavasti:

Kuukausi	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnja	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia
<i>Saapuneet alukset:</i>						
Tammikuu	298	395 361	65	48 427	363	443 788
Helmikuu	237	353 479	51	58 911	288	412 390
Maaliskuu	255	406 259	172	57 210	427	463 469
Huhtikuu	256	397 382	40	26 531	296	423 913
Toukokuu	321	576 638	109	56 309	430	632 947
Kesäkuu	287	695 868	122	34 679	409	730 547
Heinäkuu	421	816 850	466	76 730	887	893 580
Elokuu	421	939 198	350	65 329	771	1 004 527
Syyskuu	376	701 803	331	59 618	707	761 421
Lokakuu	380	700 483	510	97 466	890	797 949
Marraskuu	320	637 875	274	50 855	594	688 730
Joulukuu	285	576 142	275	78 935	560	655 077
Koko vuosi	3 857	7 197 338	2 765	711 000	6 622	7 908 338
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	1 183	2 919 077	681	194 575	1 864	3 113 652
Muulla kotimaassa	761	1 410 954	2 084	516 425	2 845	1 927 379
Ulkomailla	1 913	2 867 307	—	—	1 913	2 867 307
<i>Lähteneet alukset:</i>						
Tammikuu	298	395 361	65	48 427	363	443 788
Helmikuu	236	351 963	51	58 911	287	410 874
Maaliskuu	254	405 925	172	57 210	426	463 135
Huhtikuu	254	394 183	40	26 531	294	420 714
Toukokuu	323	579 837	109	56 309	432	636 146
Kesäkuu	287	694 545	122	34 679	409	729 224
Heinäkuu	423	820 023	466	76 730	889	896 753
Elokuu	420	939 198	350	65 329	770	1 004 527
Syyskuu	375	700 351	331	59 618	706	759 969
Lokakuu	380	701 420	510	97 466	890	798 886
Marraskuu	320	637 875	274	50 855	594	688 730
Joulukuu	285	575 738	275	78 935	560	654 673
Koko vuosi	3 855	7 196 419	2 765	711 000	6 620	7 907 419
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	1 183	2 916 393	681	194 575	1 864	3 110 968
Muulla kotimaassa	761	1 412 141	2 084	516 425	2 845	1 928 566
Ulkomailla	1 911	2 867 885	—	—	1 911	2 867 885

Ulkomaan merenkulku. Saapuneiden alusten lukumäärä oli 260 eli 7.2% ja vetomäärä 1 852 668 nettorek.tn eli 34.7% suurempi kuin edellisenä vuonna. Lähteneiden alusten lukumäärä oli 259 eli 7.2% ja vetomäärä 1 854 829 eli 34.7% suurempi kuin edellisenä vuonna.

Saapuneista aluksista oli suomalaisia

1 944, yhteensä 4 330 031 nettorek.tn eli 60.2% ja ulkomaisia 1 913, yhteensä 2 867 307 rek.tn eli 39.8% ulkomaisessa merenkulussa saapuneiden alusten koko vetomäärästä.

Lähteneistä aluksista oli suomalaisia 1 944, yhteensä 4 328 534 nettorek.tn eli 60.1% ja ulkomaisia 1 911, yhteensä 2 867 885 net-

torek.tn eli 39.9% ulkomaisessa merenkulussa saapuneiden alusten koko vetomäärästä.

Rannikkoliikenne. Sekä saapuneiden että lähteneiden alusten lukumäärä oli kertomusvuonna 67 eli 2.5% suurempi ja vetomäärä 131 713 nettorek.tn eli 15.6% pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna meritse 3 026 660 painotn tavaraa ja lähti ulkomaille 1 189 440 painotn. Koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 4 216 100 painotn (ed. v. 2 964 142, 1 058 556 ja 4 022 698). Tuonti lisääntyi kertomusvuonna edelliseen vuoteen verrattuna 62 518 painotn eli 2.1%. Vienti lisääntyi 130 884 painotn eli 12.4% koko ulkomaisen tavaraliikenteen lisääntyessä 193 402 painotn eli 4.8%.

Tuonti ja vienti jakaantuivat kertomusvuoden aikana eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti paino- tonnia	Vienti paino- tonnia	Yhteensä paino- tonnia
Tammikuu ..	183 975	91 585	275 560
Helmikuu ..	154 038	89 618	243 656
Maaliskuu ..	167 207	108 485	275 692
Huhtikuu ..	175 663	95 012	270 675
Toukokuu ..	280 630	101 600	382 230
Kesäkuu	146 333	46 198	192 531
Heinäkuu ..	285 233	106 653	391 886
Elokuu	279 297	119 485	398 782
Syyskuu	333 697	98 754	432 451
Lokakuu	364 410	122 070	486 480
Marraskuu ..	357 224	103 167	460 391
Joulukuu	298 953	106 813	405 766
Yhteensä	3 026 660	1 189 440	4 216 100

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 1 855 508 painotn eli 61.3% Helsingin tuonnista ja ulkomaiset 1 171 152 painotn eli 38.7% (ed.v. 61.9% ja 38.1%). Suomalaiset alukset veivät Helsingistä 691 490 painotn eli 58.1% Helsingin viennistä ja ulkomaiset alukset 497 950 painotn

eli 41.9% (ed.v. 50.9% ja 49.1%). Koko Helsingin tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 2 546 998 painotn eli 60.4% ja ulkomaisen alusten osalle 1 669 102 eli 39.6% (ed.v. 58.9% ja 41.1%).

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1973 ja 1972 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1973 paino- tonnia	1972 paino- tonnia
Kappaletavara	659 846	573 073
Metallit ja metallitavara- rat	334 158	325 194
Vilja ja viljatuotteet ..	12 889	11 989
Kivihiihi ja koksi	790 405	763 109
Öljyt	619 750	742 633
Lannoitusaineet	7 094	8 548
Muu tavara ¹⁾	602 518	539 596
Yhteensä	3 026 660	2 964 142

Laiturihuollon laatiman tilaston mukaan yksikkötavaran tuonti oli 1 373 298 painotn v. 1973 ja se jakaantui alustyypeittäin seuraavasti:

	Alusten luku- määrä	Tavara- määrä paino- tonnia	% koko tuon- nista
Konventionaaliset alukset	910	624 246	45.4
Tavaralautat	825	564 073	41.1
Matkustajalautat	717	107 075	7.8
Konttialukset	104	77 904	5.7
Yhteensä	2 556	1 373 298	100.0

Vientitavarat jakaantuivat v. 1973 ja 1972 seuraaviin pääryhmiin:

¹⁾ Tavararyhmään muu tavara sisältyy ns. yksikkötavaran lisäksi kasvissiemeniä ja -öljyjä, kemikaaleita, maa- ja kivilajeja ym. irrallisena purettua joukkotavaraa (bulttavaraa).

34. Satamalaitos

Tavararyhmä	1973 paino- tonnia	1972 paino- tonnia
Kappaletavara	240 096	177 339
Paperi ja kartonki . .	434 881	412 718
Puuhioke ja selluloosa	5 633	21 929
Vaneri	76 728	71 671
Sahattu puutavara . .	186 564	128 983
Sahaamaton puuta- vara	15 399	28 961
Muu tavara	230 139	216 955
Yhteensä	1 189 440	1 058 556

Sahattua puutavaraa vietiin kertomusvuonna 310 944 m³, edellisenä vuonna 214 935 m³. Sahaamatonta puutavaraa vietiin kertomusvuonna 22 060 m³, edellisenä vuonna 41 398 m³. Nämä määrät sisältyvät painotonneina ilmaistuina edellä olevaan tilastoon.

Kotimainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kotimaista tavaraa 2 124 777 painotn ja lähti 22 140 painotn. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 2 146 917 painotn (ed.v. 2 452 548, 31 491 ja 2 484 039 painotn). Tavaraliikenne väheni edelliseen vuoteen verrattuna 337 122 painotonia eli 13.6%.

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavararyhmä	1973 paino- tonnia	1972 paino- tonnia
Hiekka	693 677	932 362
Kalkki ja sementti . .	197 527	173 537
Öljyt	1 216 442	1 334 926
Vilja	347	987
Kalat	23	32
Muu tavara	16 761	10 704
Yhteensä	2 124 777	2 452 548

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavararyhmä	1973 paino- tonnia	1972 paino- tonnia
Öljyt	—	1 586
Koksi	21 940	29 905
Muu tavara	200	—
Yhteensä	22 140	31 491

Ulkomainen matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna 452 451 matkustajaa ja lähti 447 581 (ed.v. 281 281 ja 278 779).

Jäänmurtaja Otso myytiin kertomusvuoden aikana.

Satamajäänmurtaja Turso oli toiminnassa 119 t kulkien tänä aikana 774 meripeninkulmaa. Se kulutti polttoöljyä 60 tn ja erilaisia koneöljyjä 578 kg. Turso toimitti 11 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 13 770 mk. Turso antoi aluksille 32 tn vettä, jonka kuljetuksesta veloitettiin 400 mk. Alus oli telakalla aikana 25.—30.4. vuosikorjausta varten.

Satamavesipostit. Vesimittareiden mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 191 875 m³, josta 147 602 m³ myytiin aluksille, 5 845 m³ annettiin maksutta valtion jäänmurtajille ja Turso käytti 488 m³.

Kompassien tarkistus. Kompassejaan tarkistuttamassa kävi kertomusvuonna kaikkiaan 32 alusta, joista 11 oli kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 21 tarkistuspaalustoon. Alukset maksoivat poijun ja paaluston käytöstä yhteensä 670 mk.

Vuokraveneet. Purjehduskautena hyväksyttiin satama-alueella liikennöimään 29 vuokramoottorivenettä.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 64 243 (ed.v. 81 482) ja tuntimäärä oli 17 239 eli 21.2% pienempi kuin edellisenä vuonna. Lisäystä käyttötuntimäärässä oli Saukon hiilinosturien käyttötunneissa 118 t eli 5.2% sekä 40-tonnin konttinosturin käyttötunneissa 288t eli 20.1%. Vähennystä

käyttötuntimäärässä tapahtui seuraavasti: Olympialaituri 404 t eli 58,3%, Katajanokan laituri 7 762 t eli 28,0%, Jätkäsaaren laituriin kappaletavaranosturi 7 855 t eli 20,5%,

Sörnäisten sataman 150-tonnin nosturi 222 t eli 66,3% ja satamanosturit 1 294 t eli 13,2%.

Eri kuukausien käyttötuntimäärät jakaantuivat seuraavasti:

Vuosi ja kuukausi	Eteläsatama		Länsisatama				Sörnäisten satama		Käyttö- tunteja yhteensä
	Olympia- laituri	Kataja- nokka	Jätkäsaari		Saukko		Hana- ja Sompasaari		
	kpl-tavara- nosturit, 2 kpl	kpl-tavara- nosturit, 28 kpl	25-tonnin nosturi 1 kpl	kpl-tavara- nosturit, 26 kpl	hiili- nosturit, 4 kpl	40-tonnin kontti- nosturi, 1 kpl	kpl-tavara- ja hiili- nosturit, 10 kpl	150- tonnin nosturi 1 kpl	
1973									
Tammikuu	20	1 691	57	2 851	295	144	738	16	5 812
Helmikuu	116	1 833	65	3 000	114	140	685	11	5 964
Maaliskuu	48	3 001	58	2 961	13	121	617	17	6 836
Huhtikuu	28	1 519	92	2 984	195	153	511	3	5 485
Toukokuu	25	1 910	60	2 517	199	134	548	11	5 404
Kesäkuu	7	532	28	887	67	159	353	4	2 037
Heinäkuu	11	1 676	59	3 290	207	176	1 109	9	6 537
Elokuu	8	1 307	50	3 139	140	140	894	11	5 689
Syyskuu	2	1 050	41	1 881	250	143	1 061	5	4 433
Lokakuu	11	1 632	45	2 411	234	156	543	11	5 043
Marraskuu	5	1 849	39	2 321	294	130	429	6	5 073
Joulukuu	8	2 001	64	2 293	390	124	1 041	9	5 930
Koko vuosi	289	20 001	658	30 535	2 398	1 720	8 529	113	64 243
1972	693	27 763	766	38 390	2 280	1 432	9 823	335	81 482

Hiilinnosturit. Kertomusvuoden aikana purettiin nostureilla aluksista 110 322 tn hiiltä, koksia ja muuta joukkotavaraa, mistä määrästä Saukon hiilisataman osuus oli 63 042 tn ja Sörnäisten sataman 47 280 tn. 40-tonnin konttinosturilla käsiteltiin 13 511 konttia.

Haarukkatruckien (81 kpl) työtuntien lukumäärä oli 114 420.

Siirto- ja pinontavaunuja oli kertomusvuoden lopussa 3 kpl, kaikki sähkökäyttöisiä.

Muuntamot. Nosturiosaston hoidossa oli kertomusvuoden lopussa 16 muuntamoita. Muuntamoissa oli kaikkiaan 25 muuntajaa, yhteisteholtaan 12 800 kVA.

Sähkövirtaa jaettiin seuraavasti: varasto- ja muut rakennukset 4 395 MWh, satama-

nosturit 1 184 MWh, satamavalaistus 3 169 MWh, satamarakennustyömaat 216 MWh ja alikuluttajat 2 518 MWh.

Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta

Yleiseen talletusvarastoon otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä tonneina vv. 1971—1973 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

34. Satamalaitos

Vuosineljännes	1973		1972		1971	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammi—maaliskuu	2 955	2 105	3 955	13 256	8 910	11 238
Huhti—kesäkuu	1 933	2 202	2 198	3 095	6 918	10 078
Heinä—syyskuu	3 889	2 417	2 184	2 103	6 709	10 121
Loka—joulukuu	6 322	3 433	2 172	2 189	9 039	10 525
Yhteensä	15 099	10 157	10 509	20 643	31 576	41 962

Kertomusvuoden alkaessa oli varastossa tavaraa 2 998 tn, joten varastoituna oli yhteensä 18 097 tn. Varastosta annettiin 10 157 tn ja vuoteen 1974 jäi varastoon 7 940 tn. Tavaravaihto oli kertomusvuonna 25 256 tn, vastaten 31 152 tn v. 1972.

Yleiseen talletusvarastoon otettujen tavarakerien lukumäärä oli kertomusvuonna 1 798, edellisenä vuonna 1 736 ja 3 073 v. 1971. Yleisestä talletusvarastosta annettujen tavarakerien luku oli vastaavasti 5 524, 6 851 ja 12 664.

Maan muista satamista saapui tullaamattontuontitavaraa, joka laiturihuollon toimesta purettiin satamalaitoksen makasiineihin seuraavasti:

Vuosineljännes	1973 tn	1972 tn	1971 tn
Tammi—maaliskuu..	4 383	9 770	6 545
Huhti—kesäkuu	4 527	8 832	7 146
Heinä—syyskuu	4 687	9 079	6 900
Loka—joulukuu	6 208	8 623	10 226
Koko vuosi	19 805	36 304	30 817

Vapaavarasto. Vapaavaraston esimiehenä toimi varastoimistoimen joht. Veikko Mielonen.

Vapaavarastosta otettujen ja siltä annettujen tavaroiden määrä tonneina v. 1973, 1972 ja 1971 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Vuosineljännes	1973		1972		1971	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammi—maaliskuu	11 521	8 075	11 070	5 657	1 448	1 847
Huhti—kesäkuu	6 626	8 007	10 256	7 621	1 823	2 198
Heinä—syyskuu	10 122	9 346	6 191	8 296	3 083	1 811
Loka—joulukuu	8 901	10 261	8 916	6 881	1 564	2 618
Koko vuosi	37 170	35 689	36 433	28 455	7 918	8 474

Kertomusvuoden alussa oli vapaavarastossa tavaraa 10 591 tn, joten varastoituna oli yhteensä 47 761 tn. Varastosta annettiin 35 689 tn ja v. 1974 jäi varastoon 12 072 tn. Tavaravaihto nousi kertomusvuonna 72 859 tonniin, vastaten 64 888 tn v. 1972 ja 16 392 tn v. 1971.

Vapaavarastoon otettujen tavarakerien lukumäärä oli kertomusvuonna 4 035, edellisenä vuonna 3 120 ja v. 1971 1 458. Varastosta annettujen tavarakerien lukumäärä oli vastaavasti 12 060, 10 512 ja 5 136.

Laiturihuoltotoimintaa v. 1971—1973 valaisee seuraava taulukko:

Vuosi ja vuosineljännes	Alusten lukumäärä Kaikkiaan	Tavaralähetysten lukumäärä		Kokonaislasti tonnia	
			Siitä laiturihuollon kautta	Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta
1973					
Tammi—maaliskuu	639	38 754	31 366	356 781	156 494
Huhti—kesäkuu	520	33 425	27 033	291 938	105 993
Heinä—syyskuu	680	34 331	27 304	298 205	94 090
Loka—joulukuu	628	38 467	29 564	348 182	121 797
Koko vuosi	2 467	144 977	115 267	1 295 106	478 374
1972	2 433	186 486	163 368	1 246 546	566 414
1971	2 126	205 833	187 094	1 176 174	567 774

Kontti- ja suurlavaliikenne.¹⁾ Satamaan saapuneiden konttien ja suurlavojen lukumäärä v. 1971, 1972 ja 1973 oli seuraava:

Vuosineljännes 1973	Kontit	Lauttavaunut ja suurlavat	Yhteensä
Tammi—maaliskuu	4 390	6 806	11 196
Huhti—kesäkuu ..	3 340	4 803	8 143
Heinä—syyskuu ..	3 879	5 298	9 177
Loka—joulukuu ..	4 540	8 174	12 714
Koko vuosi	16 149	25 081	41 230
1972	13 668	16 280	29 948
1971	11 215	11 031	22 246

mistä laiturihuollon kautta:

1973	1 296	12 280	13 576
1972	884	9 543	10 427
1971	468	6 526	6 994

Sataman kautta vietiin kertomusvuonna 11 713 (ed. v. 8 692) konttia.

Konteissa tuotiin tavaraa 186 447 (139 110) tn ja vietiin 77 468 (67 082) tn.

Autovaakojen käyttö. Kertomusvuonna oli käytössä 3 autovaakaa. Punnitustodistuksia annettiin 25 022, edellisenä vuonna 25 115 ja 28 593 v. 1971.

Satamarakennustoiminta

Satamien kunnossapitoon käytettiin yhteensä 3 671 921 mk.

Kunnossapidettävät kohteet olivat rakennukset sekä muut kiinteät laitteet kuten laiturit, väylät, rautatiet ja kadut, pelastusvälineet, railoaidat ja väylämerkit. Lisäksi poistettiin öljyä sataman vesialueelta.

Suomenlinnan jäätietä ei leudon talven vuoksi avattu.

Satamien uudisrakennustöihin käytettiin yhteensä 12 527 345 mk.

L a i t u r i t. Laiturien rakentamiseen käytettiin 6 900 046 mk.

Valtamerilaiturin peräporttipaikka valmistui. Länsisataman 4. lauttapaikan ruoppaus- ja täyttötöy aloitettiin. Eteläsatamaan rakennettiin ponttonirakenteinen peräporttilaituri. Sompasaarella aloitettiin lauttapaikan 1A rakentaminen.

V ä y l ä t. Töihin käytettiin 626 236 mk.

Sompasaaren ja Hanasaaren välistä alasta sekä Sompasaaren eteläreunan kallioisia matalikkoja ja Salmisaaren väylää louhittiin ja ruopattiin. Väylille hankittiin 3 jääpoijua.

Rautatiet ja ratapihat. Töihin käytettiin 866 790 mk.

Uutta rataa rakennettiin Hernesaarella

¹⁾ Tilastossa on otettu huomioon vain 20 jalan ja sitä suuremmat kontit.

145 m, Länsisatamassa 90 m sekä Länsisatama/Saukossa 302 m.

Kadut, kentät ja viemärit. Töihin käytettiin 1 077 894 mk.

Katuja ja kenttiä rakennettiin seuraavasti:

Länsisatamassa	74 270 m ² , josta asfaltoitu	37 234 m ²
Sompasaarella	32 000 m ² , » »	15 113 m ²
Herttoniemessä	12 000 m ² , » »	2 881 m ²
Yhteensä	118 270 m ² , » »	55 228 m ²

Täyttömaita ja -kiviä vastaanotettiin n. 500 000 m³ sekä merihiekkaa 235 000 m³.

Vapaavarastossa suoritettiin aitaustöitä.

Rakennukset. Töihin käytettiin 3 056 379 mk.

Varastorakennus L7B valmistui. Varastot K12, K7, K6, L4 ja L5 liitettiin kaukolämmitykseen.

Yleiset työt. Kunnossapitooon käytettiin yhteensä 517 575 mk.

Kunnossapidettävät kohteet olivat yleisten varasto- ja teollisuusalueiden sillat, kadut, viemärit, rautatiet, viemärin suistot, lumenkaatopaikat, pesulautat ja öljyn poistaminen merestä.

Kunnossapito oli tavanomaista.

Uudisrakennukset. Katujen, rautateiden, aallonmurtajien rakennustöihin sekä rantojen järjestelyihin käytettiin 2 313 388 mk.

Päällystystöitä tehtiin 2 500 m².

Merihaan rantamuurin alustaa ruopattiin 28 800 m³ ja täytettiin hiekalla 32 000 m³ sekä sen lisäksi kivellä.

Salmisaaren rantamuurista valmistui Lauttasaaren sillan eteläpuoleinen osa.

Venesatamatöitä tehtiin Vattukarilla (HSK), Valassaaressa (BS), Pyysaaressa (TPS) ja Sirpalesaaressa (SPS).

Laskuun suoritettut työt. Sähkölaitoksen tilauksesta alettiin rakentaa uutta raidetta kaasutehtaan alueen läpi.

Metron Naurissalmen siltatyö jatkui.

Rakennusvirastolle tehtiin Korkeasaaren—Mustikkamaan sillan perustukset sekä pumpattiin Kyläsaaren alueella hiekkaa 73 000 m³.

Liikennelaitokselle korjattiin Pihlajasaa-ren laiturin ponttoni.

Urheilu- ja ulkoiluvirastolle tehtiin Strömsinlahden venesatamaan 75 m muuria sekä veneiden ylösvetoluiska.

Sataman taloudellinen kehitys

Vuositulo. Yksikkötavaraliikenteen sekä viennin kasvun johdosta vuositulo muodostui ylijäämäiseksi. Tuloja kertyi 60 091 002 mk ja menoja 58 590 836 mk, joten ylijäämä oli 1 500 166 mk. Tulot lisääntyivät edellisestä vuodesta 13.5% ja menot 9.5%. Talousarvioon verrattaessa menosäästöjä muodostui n. 0.7 mmk tulovajauksen ollessa n. 0.4 mmk. Kustannuslaskennallinen ylijäämä, jossa on otettu huomioon kirjaamattomia yleiskustannuksia 786 521 mk, on 2 286 687 mk.

Menolaji	1972	Määrä %	Kasvu %	1973	Määrä %
Palkkamenot	15 935 388	31.7	+13.5	18 080 633	32.8
Sosiaalikulustannukset	4 847 321	9.6	+10.7	5 365 358	9.7
Palkkakustannukset	yht. 20 782 709	41.3	+12.8	23 445 991	42.6
Muut menot	9 726 735	19.3	+10.5	10 752 117	19.5
Pääomakustannukset	19 813 965	39.4	+ 5.4	20 892 728	37.9
	yht. 50 323 409	100.0	+ 9.5	55 090 836	100.0
Sivutoiminta	—	—	—	3 500 000	—
	Menot yht. 50 323 409	—	—	58 590 836	—

Tulolaji	1972	Määrä %	1973	Määrä %	Muutos %
Liikennemaksut	23 987 802	47.1	26 846 415	46.5	+11.9
Satamamaksut	2 924 999	5.8	3 506 814	6.1	+19.9
Hinausmaksut	10 445	0.0	14 170	0.0	+35.7
Vesimaksut	260 000	0.5	484 471	0.8	+86.3
Kiinnitys- ja luotsausmaksut	482 569	1.0	607 039	1.0	+25.8
Tavaransiirto	6 130 980	12.0	6 852 434	11.9	+11.8
Sähkönjakelu	241 766	0.5	355 666	0.6	+47.1
Laiturihuoltotulot	3 579 135	7.0	3 235 198	5.6	— 9.6
Laituri- ja aluevuokrat	5 335 880	10.5	6 195 352	10.7	+16.1
Varastosuojamaksut	1 698 873	3.3	2 400 493	4.2	+41.3
Yleinen talletusvarasto	718 008	1.4	619 476	1.1	—13.7
Vapaavarasto	1 378 802	2.7	1 678 470	2.9	+21.7
Huoneistovuokrat	1 495 093	2.9	1 571 424	2.7	+ 5.1
Yleiskustannuserät	2 135 418	4.2	2 726 624	4.7	+27.7
Muut tulot	556 562	1.1	700 520	1.2	+25.9
	50 936 332	100.0	57 794 566	100.0	+13.5
Sivutoiminta	—	—	2 296 436	—	—
	Tulot yhteensä 50 936 332	—	60 091 002	—	—

Kassaliike. Kertomusvuonna kertyi maksuja kassaan 23 408 070 mk, postisiirto-tilille 12 495 201 mk, shekkitalille 28 150 231 mk ja tilitysteitse 1 704 259 mk. Suoritusten yhteismäärä oli siten 65 757 761 (ed. v. 58 275 662) mk.

Tulojäämät ja poistot. Jäämiä oli kertomusvuoden lopussa 5 299 124 mk. Määrästä oli 5 282 436 mk kertomusvuoden ja 16 688 mk aikaisempien vuosien veloituksia. Poistoja suoritettiin 15 972 mk.

Sivutoiminta. Sivutoimintamenojen bruttomäärä oli 6 053 745 mk ja laskutus 6 661 369 mk.

Liikennemaksuja oli kaikkiaan 26 846 415 mk, mistä tuontiliikennemaksua 21 980 185 mk, vientiliikennemaksua 2 896 364 mk ja liikennemaksua kotimaan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 1 969 866 mk.

Liikennemaksutilitykset:

	Saadut 30%:n tilitykset mk	Lähetetyt 30%:n tilitykset mk
Hamina	441	24 520
Hanko	—	14 871
Hämeenlinna	9 374	—
Joensuu	758	—
Jyväskylä	12 500	—
Kaskinen	1 604	—
Kemi	1 149	148
Kokkola	7 218	—
Kotka	21 173	14 791
Kuopio	35 309	—
Lahti	113 301	—
Lappeenranta	2 907	16 075
Loviisa	3 122	178
Mikkeli	—	—
Naantali	887	332 857
Oulu	6 475	—
Pietarsaari	23 471	—
Pori	44 638	52 799
Porvoo	7 129	—
Raahe	256	—
Rauma	—	4 204
Savonlinna	—	—
Tampere	86 600	—
Tornio	5 630	3 231
Turku	87 095	523 684
Uusikaupunki	1 721	2 813
Vaasa	23 918	12 627
Varkaus	2 935	—
Yhteensä	499 611	1 002 798

Tuulaakituloutus oli kertomusvuonna 5 589 053 (ed. v. 4 564 421) mk. Helsinkiin tuoduista tavaroista saatiin tuontituulaakia 5 344 194 mk ja sisämaan kaupunkien tilittämistä tavaroista, jotka Helsingin kautta tuotuina oli tullattu ko. kaupungeissa, 244 859 mk. Tuulaakia palautettiin 60 730 mk.

Sisämaan kaupunkien tilittämät tuulaakimaksut jakaantuivat seuraavasti:

	mk
Hämeenlinna	2 985
Jyväskylä	16 830
Kotka	7 261
Lahti	134 650
Lappeenranta	3 877
Tampere	78 112
Varkaus	1 144
Yhteensä	244 859

Satamamaksuja veloitettiin 3 506 814 mk, mistä ulkomaan liikenteestä olevien alusten osuus oli 3 063 354 mk ja kotimaan liikenteessä olevien alusten 172 780 mk. Jäämaksuja oli 270 680 mk ja satamamaksupalautuksia myönnettiin 1 012 241 mk.

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten satamamaksut jakaantuivat alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Alukset	mk
Helsinkiläiset	1 236 536
Muut suomalaiset	602 480
Ulkomaiset	1 224 338
Yhteensä	3 063 354

Tavaransiirto- ja sähkönjakelumaksuja veloitettiin 7 208 100 mk, mihin summaan sisältyy 543 738 mk laskennallisia tuloja laiturihuollon, vapaavaraston ja yleisen talletusvaraston veloituksista. Veloituksen jakaantuminen: kappaletavarano- sturit 2 415 233 mk, Saukon hiilinosturit 175 262 mk, Hanasaaren joukko- ja kappale- tavarano- sturi 467 122 mk, konttino- sturi 435 203 mk, trukit 3 359 614 mk ja sähkön- jakelu 355 666 mk.

Laiturihuoltomaksujen määrä oli 8 957 274 mk. Kun ahtaajille menevät kustannukset 5 373 746 mk, tullivalvonta- ja vartiointi- kustannukset 297 003 mk ja palautukset 51 327 mk otetaan huomioon, jää nettove- loitukseksi 3 235 198 mk.

Laituri- ja aluevuokria veloitettiin 6 195 352 mk, mistä määrästä 660 981 mk oli laitureille varastoitujen tavarain vuokria ja 5 534 371 mk varastoalueiden vuokria.

Varastosuojamaksuja veloitettiin 2 400 493 mk, mistä sopimuksilla vuokrattujen varastotilojen vuokrat olivat 1 117 674 mk ja paikanvuokrat 1 282 819 mk.

Yleisen talletusvaraston maksuja oli 619 476 mk, mistä vuokria veloitettiin Kattajanokan talletusvarastossa 348 671 mk ja työmaksuja 167 967 mk ja Länsisataman talletusvarastossa vuokria 61 140 mk sekä työmaksuja 41 698 mk.

Vapaavaraston maksuja oli 1 678 470 mk, mistä vuokria veloitettiin 1 063 205 mk sekä työmaksuja 615 265 mk.

Korvaus yleiskustannuksista oli 2 726 624 mk. Määrärahojen puuttumisen vuoksi korvauksia jäi tilittämättä 786 521 mk.

Sekalaisia tuloja oli yhteensä 700 520 mk. Tuloja saatiin seuraavasti: korvaus tuulaakin kannosta 52 067 mk, korvaus tullihuoneistojen puhtaanapidosta ja kalustosta 130 387 mk, sairausvakuutuskorvaukset 171 511 mk, vahingonkorvaukset 12 616 mk, viivästyskorot ja perimispalkkiot 17 454 mk, punnussa kaappivuokrat 1 740 mk, lakaisukonevuokria 12 010 mk, viemäritodistukset, tarkastukset, taksat ja ilmoituskirjat 974 mk, omaisuuden myynti 261 545 mk, telakointivuokrat 9 882 mk, lämpimän veden myynti 14 916 mk, muut sekalaiset tulot 15 418 mk.

Käyttöomaisuus. Käyttöomaisuuden arvo oli vuoden alussa 237 411 560 mk ja vuoden lopussa 248 347 270 mk. Pääoman nettolisäys oli siten 10 935 710 mk. Poistoja suoritettiin 6 648 035 mk ja käyttöomaisuudesta maksettiin korkoa 14 244 694 mk.

Satamalaitoksen käyttöomaisuus laaturyhmittäin:

	1972 mk	1973 mk
Maa- ja vesiomaisuus	54 860 530	60 091 120
Rakennukset	78 044 680	80 235 700
Kiinteät rakenteet ja laitteet	94 309 650	96 250 680
Irtain käyttöomaisuus	10 088 700	11 571 770
Aineeton käyttöomaisuus	108 000	198 000
Yhteensä	237 411 560	248 347 270

Palkat, sosiaaliturva- ja vakuutusmaksut. Varsinaisia palkkamenoja maksettiin yhteensä 32 341 676 mk, josta kuukausipalkkaisen henkilökunnan palkkamenot olivat 25 552 146 mk ja tuntipalkkaisen henkilökunnan 6 789 530 mk. Sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuja maksettiin yhteensä 2 111 242 mk sekä eläkekustannuksia 5 338 072 mk, joten laitoksen palkkakustannukset olivat yhteensä 39 790 990 mk.